

či smečka? Neimplikuje tlupa filiaci, jež by nás přivedla k reprodukci jistých charakteristik? Jak si představit množení, šíření, stávání se bez filiace a dědičné produkce? Multiplicitu bez jednoty předka? Je to velmi prosté a každý to ví, ačkoli o tom mluví jen tajně. My stavíme do protikladu epidemii a filiaci, nákazu a dědičnost, množení nákazou a pohlavní reprodukci, pohlavní produkci. Tlupy, lidské či zvířecí, se množí nákazami, epidemiemi, bojovými poli a katastrofami. Jako hybridy, samy neplodné, zrozené z pohlavního spojení, jež se nereprodukuje, ale které stále znovu začíná, a získává tak více území. Participace, snátky proti přírodě jsou tou pravou Přírodou, překlenující království. Šíření prostřednictvím epidemie, nákazou nemá nic společného s filiací skrze dědičnost, byť se tato témata prostupují a navzájem potřebují. Upír nepůsobí filiací, infikuje. Rozdíl je, že nákaza, epidemie přivádí do hry zcela heterogenní členy: například človek, zvíře a bakterie, virus, molekulu, mikroorganismus. Nebo v případě lanýže strom, mouchu a prase. Tyto kombinace nejsou ani genetické, ani strukturní, jsou to kombinace mezi královstvími, participace proti přírodě. Ale Příroda postupuje pouze takto, proti sobě samé. Jsme dalecí filiační produkce, dědičné reprodukce, která zachovává jakožto diference jen prostor dvanácti pohlaví v rámci stejného druhu a malé modifikace během generací. Pro nás naopak existuje tolik pohlaví, kolik je členů symbiózy, tolik diferencí, kolik je prvků podléhajících se na procesu nákazy. Víme, že mezi mužem a ženou prochází spousta bytosti pocházejících z jiných světů, přinesených větrem, které tvoří rhizom kolem koření a nedají se pochopit ve smyslu produkce, ale pouze ve smyslu stávání se. Vesmír nefunguje skrze filiaci. Říkáme tudíž pouze, že zvířata jsou smečky a smečky že se formují, vyvíjejí a transformují nákazou.

Tyto multiplicitvy s heterogenními členy a se spoluprací nákazy vstupují do jistých uspořádání, a tam také člověk provádí svá stávání-se-zvířetem. Ale tato temná uspořádání, která hýbají tím nejlubším v nás, právě nebudeme míchat s organizacemi jako je instituce rodiny a státní aparát. Mohli bychom citovat lovecké společnosti, válečné společnosti, tajné společnosti, zločinecké společnosti atd. Těm jsou stávání-se-zvířetem vlastní. Nebudeme v nich hledat režimy filiace rodinného typu, ani mody klasifikace a atribuce státního či předstátního typu, dokonce ani sériová uspořádání náboženského typu. Navzdory zdání a možným zmatkům tam mytá nemají ani místo původu, ani bod aplikace. Jsou to příběhy nebo vypřávená a výpovědi stávání se. Také je absurdní hierarchizovat – být zvíře-

ci – společenství z hlediska fantazijního evolucionismu, kde jsou smečky na nejnižší úrovni a uvolňují posléze místo rodinným a státním společnostem. Je tu naopak rozdíl v povaze a původ smeček je zcela jiný než původ rodin a států, nepřestává je zdola ovlivňovat a z vnějšku je ohrožovat jinými formami obsahu, jinými formami výrazu. Smečka je zároveň zvířecí realitou a realitou lidského stávání-se-zvířetem; nákaza je zároveň zvířecím množením se a šířením zvířecího množení se člověka. Stroj lovu, stroj války, stroj zločinu s sebou nesou různé druhy stávání-se-zvířetem, jež nejsou vyjádřeny v mýtu a ještě méně v totemismu. Dumézil ukázal, jak tato stávání se zásadním způsobem patří k člověku války; pokud je mimo rodiny a státy, pokud rozrušuje filiace a klasifikace. Stroj války je vždy mimo stát, i když ho stát využívá nebo si ho přivlastňuje. Člověk války má celé stávání se, jež zahrnuje multiplicitu, rychlé přesouvání, vsudypřítomnost, metamorfózu a zradu, moc přetvářky. Válečná pole ožívají lidé–vlci, lidé–medvědi, lidé–šelmy, lidé všemožné zvířecí povahy, tajná bratrstva. Ale také zvířecí smečky sloužící lidem v bitvě, nebo bitvu sledující a profutující z ní. A všichni společně šíří nákazu.¹ Je tu složitý celek stávání-se-zvířetem člověka, zvířecích smeček, slonů a krysy, větrů a bouří, bakterií rozsevájících nákazu. Jeden a týž *Furor*. Válka obsahovala zoologické sekvence předtím, než se stala bakteriologickou. S válkou, hladem a epidemiemi se množili vlkodlaci a upíři. Jakkoli zvíře může být chyceno v těchto smečkách a odpovídajících stávaních se; kočky byly viděny na bitevních polích, a dokonce i jako součást armád. Proto je třeba spíše než mezi druhy zvířat rozlišovat mezi různými stavy, podle nichž se integrují do rodinných institucí, do státních aparátů, do válečných strojů atd.

¹ O člověku války, jeho vnější pozici vzhledem ke státu, k rodině, k náboženství, o stávaních-se-zvířetem, stávaních-se-šelmou, do nichž vstupuje, viz Georges Dumézil, zvláště *Mythes et dieux des Germains: Essai sur la formation de la religion scandinave*, E. Leroux, Paris 1939, *Horace et les Curiaes*, Gallimard, Paris 1942, *Heur et malheur de guerrier*, P.U.F., Paris 1968, *Myrius a epopéj II*, OKOYMENH, Praha 2001. Lze se také odvolávat na studii o společnostech leopardských lidí v černé Africe: je pravděpodobné, že tyto společnosti mají svůj původ ve válečných bratrstvech. Ale když koloniální stát zakazuje kmenové války, transformují se ve zločinecké společnosti, zachovávajíce si politickou a teritoriální důležitost. Jednou z nejlepších studií na toto téma je studie P. E. Josefa, *Les sociétés secrètes des hommes-leopards en Afrique noire*, Payot, Paris 1955. Stávání-se-zvířetem vlastní těmto skupinám se nám jeví odlišně od symbolických vztahů člověk–zvíře, jak se objevují ve státních aparátech, ale také v předstátních institucích typu totemismu. Lévi-Strauss jasně ukazuje, jak totemismus již obsahuje embryonální stadium státu v mýtu, v jaké pokračuje kmenové hranice (*Mýšlení přírodních národů*, s. 204n.).